

Menyibe kerül a munkáltatóknak az elvárt béremelés? (2012. január.30.)

A médiában folyamatosan azt halljuk, hogy 5 százalékkal kell emelni a bruttó béreket ahhoz, hogy a munkáltató teljesítse az elvárt béremelést minden dolgozóra és hozzájuthasson az állami kompenzációhoz. Fontos tudnunk, hogy az 5 százalékos emelés csak a 216 800 forint alattiakra vonatkozik. Egy vállalkozásnál vannak havi 220 ezer forint felett keresők is. Nekik akkor is növekszik a nettó bérük, ha nem kapnak béremelést. Tehát ahhoz, hogy kiszámíthassuk, mekkora béremelést kell végrehajtani cégszinten, tudnunk kell az összes munkavállaló bérét. Nézzünk egy képzeletbeli céget, ahol 2011-ben 2 fő dolgozik minimálbérért és 1-1 fő 90 ezer, 100 ezer, 120 ezer, 140 ezer, 160 ezer, 220 ezer, 250 ezer, 300 ezer forintos bruttó bérért.

Bruttó bér 2011	elvárt bér- emelés	Bruttó bér 2012	Kompenzáció (adókedvezmény)	Béreköltség növényt %-ban
78 000 Ft	15 000 Ft	93 000 Ft	13 605 Ft	5,66%
78 000 Ft	15 000 Ft	93 000 Ft	13 605 Ft	5,66%
90 000 Ft	14 100 Ft	104 100 Ft	12 051 Ft	5,25%
100 000 Ft	13 500 Ft	113 500 Ft	10 735 Ft	5,15%
120 000 Ft	12 600 Ft	132 600 Ft	8 061 Ft	5,27%
140 000 Ft	11 500 Ft	151 500 Ft	5 415 Ft	5,20%
160 000 Ft	10 500 Ft	170 500 Ft	2 755 Ft	5,22%
220 000 Ft	0 Ft	220 000 Ft	0 Ft	0,00%
250 000 Ft	0 Ft	250 000 Ft	0 Ft	0,00%
300 000 Ft	0 Ft	300 000 Ft	0 Ft	0,00%
1 536 000 Ft	92 200 Ft	1 628 200 Ft	66 227 Ft	2,65%

Az elvárt béremelés összegét a 299/2011. Kormányrendelet alapján hozzáadjuk a 2011-es bérhez és megkapjuk a 2012-es bruttó bért. Ennek alapján lehet kiszámítani a 27 százalékos szociális hozzájárulási adóból járó adókedvezményt. Ha az összes dolgozóra az adókedvezmény figyelembe vételével kiszámítjuk a béreköltség növekedést, akkor azt látjuk, hogy cégszinten az elvárt béremelés teljesítése a példabeli béreloszlásnál mindössze 2,65 százalékos. Ennek fényében megalapozatlanok azok a híresztelések, hogy a vállalkozások nem tudják teljesíteni az elvárt béremelést. Ráadásul a sorrend is fordított. Nem előre kell kitermelni a fedezetét. Azt utólag is meg lehet teremteni. Az első feladat: mindenkire célszerű azonnal végrehajtani az elvárt béremelést. Ennek halogatása azt eredményezheti, hogy egy csomó adókedvezménytől eleshet a vállalkozás és a kilépett dolgozókra visszamenőleg már nem tudja teljesíteni az elvárt béremelést. Azt ugyanis csak azokra a dolgozóakra kell végrehajtani, akik 2011. november 1. és december 31. között foglalkoztatva voltak.

Hogyan lehet utólag megszerezni a béremelés forrását? A példa kedvéért tegyük fel, hogy egy vállalkozásnál 10 főt foglalkoztatnak havi 100 ezer forintos bruttó bérért. Náluk 2012-ben 113 500 forintra kell emelni a bruttó bért. Ez 5,15 százalékos bérköltség növekedést jelent. Ha ezt követően (csak elméleti a példa) a vállalkozás mind a 10 alkalmazottat elbocsájtja és helyettük felvesz 10 új embert havi 100 ezer forintos bruttó bérért, akkor - mint a mesében – végre is hajtotta az elvárt béremelést meg nem is. Valójában nem növekedett a bérköltsége, de az új emberekre jár havonta $10 \times 10\,735 = 107\,350$ forint adókedvezmény. Mivel ez a cég januárban a kormányrendeletnek megfelelően végrehajtotta az elvárt béremelést, valójában pluszforrással jöhet ki a kötelező béremelésből. Miért van lehetőség ilyen kikapukra?

Egyértelműen hibás szakmai döntés született, amikor a kormány úgy döntött, hogy egy lépésben ki kell vezetni az adójóváírást. A jogalkotó ráébredve szakmai hibájára, tárgyalásokba bocsátkozott a munkaadói érdekképviselettel, hogyan lehetne elérni, hogy tartani tudja politikai ígérését: senki se járjon rosszul. A megoldást a tárgyalófelek bruttó bérkompenzációban találták meg. Megszületett a torzszülött megoldás. De senki sem akarja vállalni az „apaságot” a munkaadói szervezetek részéről, pedig aktívan részt vettek a kidolgozásban. Most óvatosan bírálják a kialakított rendszert, mintha semmi közük nem lenne hozzá és le akarják beszélni a vállalkozásokat az elvárt béremelés teljesítéséről. Csak így érhető el ugyanis, hogy a betervezett 100-120 milliárd forint elég legyen az elvárt béremelés finanszírozásához. Ehhez az kell, hogy csak a vállalkozások fele hajtsa végre az elvárt béremelést. Ehhez aktív lebeszélő kommunikációra van szükség a munkaadói érdekképviselet részéről. Nem kerültek szereptévesztésbe a munkaadói szervezetek? Hol vannak a munkavállalói érdekképviselet? A torzszülött gyermekük apaságát vállalják el, minden hibájával együtt, mert a kialakult helyzetben a vállalkozások akkor járnak el helyesen, ha azonnal végrehajtják minden dolgozóra az elvárt béremelést. A fenti táblázat jól mutatja, hogy valójában ez 2-3 százalékos bérköltség növekedést jelent csak. Ha nem is az elméleti példát követve: 10 dolgozó elküldök, majd felveszek 10 dolgozót alacsonyabb bérért, 1-2 dolgozóra ezt eljátszva még a 2-3 százalékos bérköltség növekedés is folyamatosan csökkenthető a 2012 év során. Szintén tovább csökkenthető a béremelés költsége, ha a béren kívüli juttatásra szánt pénzt inkább béremelésre fordítja a vállalkozás.

Angyal József okleveles adószakértő